

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11To/18/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8125010002
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Bašistová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8125010002.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Lucie Bašistovej a sudcov JUDr. Vladimíra Monoka a JUDr. Gabriely Dubovej, PhD. na verejnom zasadnutí konanom dňa 05.08.2025 v trestnej veci proti obžalovanému A. B. pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zákona a iné, o odvolaní obžalovaného A. B. proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 31T/1/2025 zo dňa 23.04.2025, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. poriadku z a m i e t a odvolanie obžalovaného A. B..

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný A. B. uznaný za vinného zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zákona v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 01.07.2024 v čase okolo 06.30 hod. v meste Prešov, od bývalých kasární, kde sa toho času nachádza špeciálna škola, na ul. Masarykovej, zbadala poškodená C. A. z D. E. F., že ide za ňou obžalovaný, pričom ona v tom čase išla do práce, obžalovaný ju postupne nasledoval až do areálu G. A. H. G. na ul. A. XX F. A., kde ho C. A. opakovane upozornila, že tam nemá čo robiť, že zavolá na neho políciu, pričom poškodená ďalej pokračovala v ceste a keď videla, že páchatel' naďalej, po jej upozornení išiel za ňou, začala utekať k dverám zadného vchodu do budovy školy, búchala na dvere, kde obžalovaný poškodenú chytil presne nezisteným spôsobom, zvalil ju na zem, kde ležala na boku, a pokiaľ sa poškodená snažila zdvihnúť zo zeme, obžalovaný si stiahol nohavice, zostal tzv. nahý, a to od pásu dole až po kolená, roztrhol jej šaty, opätovne ju rukami, presne nezisteným spôsobom zvalil na zem a sadol si na ňu obkročmo, vyhrnul jej spodnú časť šiat do oblasti jej pásu, poškodená sa ho snažila rukami od seba odtlačiť, čo sa jej však nepodarilo, kričala o pomoc, pričom bola v šoku, na jej krik o pomoc z budovy vybehol školník, ktorý obžalovaného odtiahol od poškodenej C. A. a zabránil mu tak v dokonaní skutku, teda k pohlavnému styku nedošlo, a neskôr vybehol aj riaditeľ školy, ktorý pomohol školníkovi s obžalovaným, pričom týmto konaním obžalovaný spôsobil poškodenej C. A. I. D. E. F., okr. Prešov pomliaždenie záhlavnej oblasti hlavy, pomliaždenia a odreniny oboch lakt'ov, pomliaždenia a kožné odreniny ľavého kolena s dobou liečenia a prípadnej práceneschopnosti 14-16 dní.

Za to okresný súd podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona účinného od 06.08.2024, § 38 ods. 2 Tr. zákona, pri zohľadnení príťažujúcich okolností podľa § 37 písm. h), písm. m) Tr. zákona, § 41 ods. 1 Tr. zákona, uložil obžalovanému úhrnný trest odňatia slobody vo výmere šesť rokov a podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zákona ho na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Okresný súd zároveň podľa § 287 ods. 1 Tr. poriadku obžalovanému uložil povinnosť nahradiť poškodenej C. C. A. škodu vo výške 8.791,- eur a podľa § 288 ods. 2 Tr. poriadku ju so zvyškom uplatneného nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Proti vyhlásenému rozsudku podal obžalovaný A. B. odvolanie proti výroku o vine a treste. Obžalovaný v podanom odvolaní uviedol, že odvolací dôvod podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. poriadku je daný vtedy, ak sú chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Podľa obžalovaného, skutková veta rozsudku nezodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z Tr. poriadku, ale aj nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS/509/2015. Ak má totiž súd prvého stupňa za preukázané, že obžalovaný sledoval poškodenú, tak v tejto časti mala byť formulácia skutku odlišná od tej, ako je formulovaná vo výroku rozsudku. Podľa obžalovaného ani ďalší opis skutkových okolností v skutkovej vete nezodpovedá vykonanému dokazovaniu, t.j. výpovedí poškodenej z prípravného konania, respektíve na hlavnom pojednávaní. V časti skutku absentuje, v akej polohe bola poškodená na zemi, keď ju obžalovaný opätovne zvalil na zem, t.j. či ležala na boku, ako to uviedla poškodená, respektíve na chrbte, ako o tom vypovedal svedok B.. Podľa obžalovaného až z opisu časti skutkovej vety po tom, čo mal školník vybehnúť z budovy, má byť zrejmé, že celé predtým opísané konanie obžalovaného malo smerovať k znásilneniu, a to konštatovaním, že „zabránil mu tak dokonaniu skutku, teda k pohlavnému styku nedošlo“. Zo skutkovej vety, podľa obžalovaného, teda nie je zrejmé, z akého dôvodu mal obžalovaný napríklad nasledovať poškodenú. Zároveň z opisu skutkových okolností, a to zvalenie na zem, roztrhanie šiat a stiahnutie nohavíc, nie je zrejmá ani subjektívna stránka konania obžalovaného, a či úmysel obžalovaného smeroval k znásilneniu a či je dôvodné uvažovať aj o vydieraní, obmedzovaní osobnej slobody, o výtržnosti, či ublížení na zdraví. Konaním popísaným v skutkovej vete mal obžalovaný spôsobiť poškodenej poranenia s dobou liečenia a prípadnej práceneschopnosti 14 až 16 dní, pričom zo skutkovej vety podľa obžalovaného nie je zistiteľná subjektívna stránka konania obžalovaného, ktorá mala smerovať k znásilneniu a ublíženiu na zdraví. Skutková veta rozsudku podľa odvolacej argumentácie obžalovaného nezodpovedá vykonanému dokazovaniu, je vecne a časovo nepresná bez definovania súvislosti smerujúcich k subjektívnej stránke žalovaných trestných činov. Zároveň obžalovaný v podanom odvolaní poukázal na ustanovenie § 168 ods. 1 Tr. poriadku ako aj na požiadavku, aby každé rozhodnutie bola dostatočne a presvedčivo odôvodnené.

Ďalej obžalovaný v odvolaní poukazuje na odvolací dôvod podľa § 321 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku, ktorý je daný vtedy, ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy. V tejto časti odvolania obžalovaný namieta hodnotenie výpovede poškodenej, pri ktorom okresný súd skonštatoval, že priebeh skutku opísala v podstatných skutočnostiach bez podstatných rozporov, a preto ani nebolo potrebné odstraňovať rozpory oproti výpovedi z prípravného konania. Podľa obžalovaného nie je presvedčivá argumentácia súdu o tom, že nebolo potrebné odstraňovať rozpory vo výpovedi samotnej poškodenej, pretože ich súd považoval za nepodstatné a spôsobené traumatickou situáciou. Súd prvého stupňa pri výsluchu poškodenej neodstraňoval rozpory vo výpovedi z prípravného konania a na hlavnom pojednávaní, neumožnil jej, aby sa k rozporom vyjadrila, ale súd ich vysvetlil tak, že to boli niektoré drobné nepresnosti spôsobené prežitou situáciou. Tento nesprávny procesný postup súdu sa prejavil aj v skutkovej vete rozsudku. Obžalovaný poukázal na výpoveď poškodenej z prípravného konania zo dňa 02.07.2024, kde na otázku vyšetrovateľky, či je schopná momentálne vypovedať odpovedala : „áno, ak nie tak vám poviem“ a v časti svojej spontánne výpovede opísala konanie obžalovaného nasledovne : „len viem, že už som len búchala a on ma sotil na zem. A pokiaľ ja som sa dvihla, on si stiahol nohavice. Videla som ho nahého a hodil sa na mňa, ale som kričala o pomoc“. Na doplňujúce otázky vyšetrovateľky, aby opísala, ako ju sotil uviedla : „keď som sa snažila otvoriť, takto do chrbta a ešte po tom, keď som vstala, tak prišiel ku mne a roztrhal mi šaty. Prišiel a roztrhal. Zrejme ma buchol, lebo tu ma bolí (ukazuje rukou na ľavú stranu hrude)“. Ďalej poškodená vo svojej výpovedi opisovala, že spadla na bok, a keď sa snažila vstať, tak ju znova sotil rukami a ľahol si na ňu, pričom nevedela opísať, akým spôsobom na nej ležal. Uviedla, že bol obnažený, nevedela ale popísať, či robil niečo s rukami, nepamätala si, či niečo hovoril. Na doplňujúce otázky uviedla, že jej roztrhal šaty, vyhrnul sukňu do oblasti pásu. Nevedela sa vyjadriť, či sa jej nesnažil dať dole pančuchy, boli potrhane vzadu, pričom ukázala na chrbát. Poškodená však na hlavnom pojednávaní dňa 05.03.2025, s odstupom takmer po ôsmich mesiacoch od skutku, popisovala niektoré okolnosti podľa obžalovaného odlišne ako v prípravnom konaní. Podľa obžalovaného v spontánnej časti výpovede okrem iného uviedla : „snažila som sa ich otvoriť, ale nepodarilo sa mi, potom prišiel ku mne, zvalil na zem, roztrhal mi šaty, stiahol si nohavice, spodné prádlo, videla som ho nahého, vytiahol mi hore šaty a ľahol si na mňa“. Na doplňujúce otázky prokurátora odpovedala, že ju sotil dvakrát, ležala na pravom boku na zemi a obžalovaný si ľahol na ňu a výpoveď spresnila, že obkročmo, že doslova na nej sedel a sedel

na jej ľavom boku. Nevedela, ale uviesť, či obžalovaný niečo hovoril, alebo si to nepamätala. V tejto súvislosti obžalovaný zdôraznil, že všetky okolnosti, ktoré uvádzala poškodená, či už v prípravnom konaní alebo na hlavnom pojednávaní, sú významné pri posudzovaní jeho konania a úmyslu. Nemožno pri tak závažnom trestnom čine opomenúť rozdiel vo výpovediach s odôvodnením, že išlo o nepodstatné rozdiely. Podľa obžalovaného je taktiež významné aj vysvetlenie rozdielov vo výpovedi svedka B.. Vypočutý svedok v prípravnom konaní dňa 24.07.2024 vypovedal, že videl, ako poškodená leží na zemi, šaty mala vyhrnuté až hore pri krku, bolo jej vidieť spodné prádlo, mala na sebe silonky, šaty boli hore roztrhané a on kľačal nad ňou. Polohu poškodenej popísal tak, že ležala na zemi na chrbte, nohy mala spolu, on kľačal nad ňou tak, že ju mal obkročmo, teda ona mala nohy pod ním a bránila sa. Na hlavnom pojednávaní dňa 31.03.2025 uvedený svedok okrem iného uviedol, že poškodená ležala na chrbte, mala vyhrnuté šaty hore, mal roztrhnuté silonky, spodné prádlo mala ešte na sebe, tiež videl, že obžalovaný na nej kľačal, mala nohy medzi jeho nohami, nemala ich rozťahnuté, mala ich rovno. Potvrdil, že videl pohlavný úd obžalovaného, bola to chvíľa, ale vedel uviesť, že nebol úplne vzpriamený. Podľa obžalovaného je dôvodné poukázať aj na skutočnosť, že zo zápisov z hlavných pojednávaní nevyplýva, aby súd skonštatoval obsah výpovedí z prípravného konania a aby skonštatoval, že vypočutý svedok na hlavnom pojednávaní vypovedá zhodne s výpoveďou z prípravného konania. Aj keď na hlavnom pojednávaní platí zásada bezprostrednosti, priamosti a ústnosti a je zrejmé, že súd v posudzovanej veci rešpektoval uvedenú zásadu a vychádzal len z dôkazov vykonaných na hlavných pojednávaniach, vzhľadom na rozdiely vo výpovediach mal súd postupovať v súlade s § 264 Trestného poriadku. Obžalovaný ďalej v podanom odvolaní zdôraznil, že počas celého konania popieral, žeby chcel znásilniť poškodenú. Bolo preto povinnosťou súdu prvého stupňa, vysporiadať sa náležite so subjektívnou stránkou konania obžalovaného tak, aby nevznikali dôvodné pochybnosti o tom, čo obžalovaný svojím konaním chcel dosiahnuť. Súd prvého stupňa však v odôvodnení rozsudku podľa obžalovaného nevenoval subjektívnej stránke konania náležitú pozornosť a odôvodnenie rozsudku je v tejto časti nepresvedčivé pre nedostatok dôvodov.

Obžalovaný zároveň poukázal na odvolací dôvod podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. poriadku, ktorý je daný, ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Tr. zákona. Odvolacia námietka je podľa obžalovaného daná tým, že súd prvého stupňa skutok, ktorý sa obžalovanému kladie za vinu posúdil ako súbeh trestného činu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona v štádiu pokusu s trestným činom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zákona. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Obžalovaný poukázal na komentár Tr. zákona, ktorý vylučuje súbeh trestného činu podľa § 156 Tr. zákona so zločinom znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona. V tejto súvislosti poukázal aj na komentár k Trestnému zákonu z roku 1978, ktorý vo vysvetlivkách k ustanoveniu § 241 ods. 1 Tr. zákona vylučoval súbeh trestného činu znásilnenia podľa § 241 ods. 1 Tr. zákona okrem iných aj s trestným činom ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Tr. zákona s odôvodnením, že aj tento trestný čin je v znásilnení obsiahnutý a je menej trestný. V odvolaní taktiež skonštatoval, že násilie je pojmovým znakom trestného činu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona a je prostriedkom k donúteniu ženy k súložiu, a nie jeho cieľom, ako je to pri ublížení na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zákona. S poukazom na uvedené je aj v posudzovanej veci opodstatnená odvolacia argumentácia, že nie je možný podľa obžalovaného jednočinný súbeh trestného činu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona s trestným činom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zákona. Okresný súd preto nemal zohľadniť priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zákona. Ak okresný súd napriek tomu právne kvalifikoval konanie obžalovaného ako zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zákona v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zákona, potom je daný odvolací dôvod podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. poriadku, pretože bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Tr. zákona. Vzhľadom na uvedené navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil z dôvodov uvedených v § 321 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d) Tr. poriadku a podľa § 322 ods. 1 Tr. poriadku vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

K odvolaniu sa vyjadrila poškodená C. C. A.. Vo svojom vyjadrení uviedla, že po prečítaní odvolania cíti krivdu, poníženie a urážku ľudskej a ženskej dôstojnosti. Nie je jej zrejmé, ako môže človek, ktorý spáchal zlo, spochybňovať jej výpoveď a výpoveď dvoch svedkov. Nikdy vo svojom živote nezneužívala sociálny systém, celý život dodržiava a ctí zákony, chodí do práce, vychovala úspešné dieťa, doopatrovala

rodičov a obžalovaný žije aj z jej daní, nikdy nepracoval a pravidelne porušuje zákon. Poukázala na skutočnosť, že po spáchaní trestného činu sa jej život zmenil od základov, nikdy si nie je istá, či ju niekto neprenasleduje. Ak niekde ide, vždy si dopredu pripravuje únikový plán. Bojí sa ľudí a radosť zo života sa jej premenila na strach. Zamyká sa na „tisíc zámkov“, ktoré pravidelne kontroluje a večer neotvára okná. Vo vyjadrení poškodená taktiež uviedla, že aj v noci má ťažké, hrozivé sny. Prosí súd, aby sa vžil do jej duševného rozpoloženia a aby ju pochopil. Podľa poškodenej obžalovaný dobre vedel, čo chce urobiť, ale nepodarilo sa mu to len vďaka rýchlemu zásahu jej kolegov. Nesúhlasí preto so znížením trestu a verí, že súd odolá tlakom obhajoby a spravodlivo obžalovaného odsúdi.

Na základe takto riadne a včas podaného odvolania preskúmal krajský súd napadnutý rozsudok v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. poriadku, podľa ktorého, ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 Tr. poriadku alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Tr. poriadku, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku a dospel k nasledovným záverom.

Krajský súd má k výhradám obžalovaného proti hodnoteniu dôkazov, ktoré tvoria podstatnú časť odvolacích námietok, za potrebné uviesť, že proces dokazovania v trestnom konaní je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po posúdení všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Súd pri hodnotení dôkazov v súlade s § 2 ods. 12 Tr. poriadku rozhodne, o ktoré z nich svoje rozhodnutie oprie tak, aby bol skutkový stav náležite zistený (§ 2 ods. 10 Tr. poriadku). Vykonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv a želaní obžalovaného pritom nie je porušením práva na obhajobu (porovnaj analogicky uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Tdo/84/2016, 6 Tdo 71/2012 zo dňa 29.11.2012). V posudzovanej trestnej veci bolo podľa názoru krajského súdu pred okresným súdom vykonané dokazovanie v podstate v takom rozsahu, ako to bolo v zmysle ustanovenia § 2 ods. 10 Tr. poriadku pri rešpektovaní zásady kontradiktórnosti pre správne zistenie skutkového stavu nevyhnutné, a tak krajský súd z doposiaľ vykonaného dokazovania vychádzal.

V tejto súvislosti krajský súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami, predstavami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov.

Odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Odvolanie obžalovaného primárne smeruje do oblasti hodnotenia vykonaných dôkazov. Preskúmaním obsahu spisového materiálu však krajský súd zistil, že okresný súd postupoval správne a v súlade so zákonom pri zisťovaní a ustálení skutkového stavu veci ohľadne výroku o vine, keď na hlavnom pojednávaní vykonal všetky potrebné a dostupné dôkazy, ktoré následne náležite vyhodnotil a dospel tak k správne a úplnému skutkovému záveru. Tento, aj podľa názoru krajského súdu plne zodpovedá výsledkom vykonaného dokazovania, z ktorých okresný súd vyvodil správny záver.

Pokiaľ ide o vinu obžalovaného zo spáchania predmetného skutku, táto bola podľa okresného súdu dokázaná predovšetkým výpoveďou poškodenej, ktorá popísala priebeh udalosti a vypovedala o správaní obžalovaného, ako ju najprv prenasledoval, ako ho upozornila, že v areáli školy nemá čo robiť, ale aj následne o tom, ako ju sotil podľa jej slov na zem, pričom sa aj snažila vstať, ale to sa jej nepodarilo, sotil ju druhýkrát, medzitým si dával dole nohavice aj spodné prádlo, ostal nahý so spustenými nohavicami a boxerkami, ľahol si na ňu, čo bolo skôr sedenie na nej obkročmo a ona ležala na zemi na pravom boku, nohy mala spolu a on bol nahý, videla mu pohlavný úd. Poškodená ďalej opísala, že ešte predtým, než ju sotil, jej roztrhal šaty v časti výstrihu, a keď sa pokúsila vstať, sotil

ju druhýkrát, pričom keď si na ňu sadol, dvíhal jej šaty až po pás a snažil sa jej dať dole pančuchy, kde ich driapal a sú na nich aj stopy. Výpoveď poškodenej podľa okresného súdu o spáchaní skutku obžalovaným potvrdzovala výpoveď svedka C. B. - školníka, či ďalšie dôkazy, najmä výpoveď svedka riaditeľa školy G. J. i znalecké posudky.

Podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona, kto násilím alebo hrozbou bezprostredného násillia donúti ženu k súložu alebo kto na taký čin zneužije jej bezbrannosť, potrestá sa odňatím slobody na päť rokov až desať rokov.

Objektom tohto trestného činu je právo ženy slobodne rozhodovať o svojom sexuálnom živote. Predmetom útoku je žena. Skutková podstata trestného činu znásilnenia je zložená skutková podstata kumulatívna, pretože na spáchanie tohto trestného činu musí byť použité násillie (resp. hrozba bezprostredného násillia alebo, ako už bolo uvedené, násillie je nahradené zneužitím bezbrannosti), prostredníctvom ktorého dôjde k súložu. Trestný čin je spáchaný násilím, ak páchatel, tak ako je uvedené v § 122 ods. 7 Tr. zákona použije násillie proti žene za účelom prekonania alebo zamedzenia vážne mieneného odporu ženy a dosiahnutia súložu proti jej vôli.

Donútením na súlož sa rozumie prekonanie vážne mieneného odporu ženy. Takto treba posudzovať aj situáciu, kedy páchatel za použitia násillia alebo hrozby bezprostredného násillia nedal žene žiadnu možnosť odpor prejavíť, alebo ak žena upustí od ďalšieho odporu len pre svoju vyčerpanosť, zrejmu beznádejnosť, či zo strachu, že páchatel hrozbu bezprostredného násillia aj vykoná.

Z hľadiska subjektívnej stránky ide o úmyselný trestný čin. Objasnenie subjektívnej stránky trestného činu je dôležité, pretože ovplyvňuje správnu právnu kvalifikáciu. Ako trestný čin obmedzovania osobnej slobody (§ 183 Tr. zákona) alebo trestný čin vydierania (§ 189 Tr. zákona) nemožno posúdiť činy, ktorých charakter zjavne nasvedčoval tomu (napr. ak obvinený dostatočne prejavil svoj konečný zámer dosiahnuť súlož), že v skutočnosti ide o prípravu na trestný čin znásilnenia podľa § 13 ods. 1, § 199 ods. 1 Tr. zákona, prípadne o pokus tohto trestného činu podľa § 14 ods. 1, § 199 ods. 1 Tr. zákona.

Podľa § 156 ods. 1 Tr. zákona trestného činu ublíženia na zdraví sa dopustí ten, kto inému úmyselne ublíži na zdraví.

Ustanovenie chráni ľudské zdravie, teda normálne funkcie ľudského tela, vrátane riadnej funkcie všetkých orgánov.

Za ublíženie na zdraví sa považuje porucha zdravia poškodeného, ktorá mu sťažuje obvyklý spôsob života alebo výkon obvyklej činnosti po dobu okolo 7 dní, pričom pri posudzovaní sa vychádza zo zhodnotenia všetkých okolností, hlavne povahy poruchy, akými príznakmi sa prejavovala, ktorý orgán alebo ktorá funkcia bola narušená, aká bola bolestivosť poranenia a ich intenzita, aké lekárske ošetrenie si poranenie vyžiadalo a do akej miery porucha zdravia narušila obvyklý spôsob života poškodeného.

Z hľadiska subjektívnej stránky sa vyžaduje úmysel smerujúci k spôsobeniu ublíženia na zdraví. V tejto súvislosti treba prihliadať najmä na okolnosti, za ktorých k útoku došlo, na jeho intenzitu, na to, či a aký predmet páchatel k útoku použil a tiež na to, aké nebezpečenstvo za daných okolností pre zdravie napadnutého hrozilo z útoku.

Trestnoprávna teória vymedzuje dôvody vylučujúce jednočinný súbeh, pričom tieto dôvody predstavujú určitú výnimku z prístupu, že trestná činnosť, resp. každý skutok by mal byť posudzovaný podľa všetkých ustanovení Trestného zákona, ktoré prichádzajú do úvahy. V súvislosti so spomenutými dôvodmi ide teda o situácie, kedy postačuje posúdenie jedného skutku prostredníctvom jedného ustanovenia osobitnej časti Trestného zákona, rovnako aj o situácie, kedy by bolo kvalifikovanie prostredníctvom viacerých skutkových podstát trestných činov vylúčené (napr. s ohľadom na zákaz dvojitého pričítania – zásada ne bis in idem v hmotnoprávnom ponímaní). Pod základné dôvody vylúčenia jednočinného súbehu zaraďuje trestnoprávna teória vzťah špeciality; vzťah subsidiarity; faktickú konzumpciu; prípady pokračovacieho trestného činu, hromadného trestného činu a trvaceho trestného činu; trestný čin opilstva.

V prípade vzťahu špeciality sa uplatňuje jedna zo základných zásad (lex specialis derogat legi generali), a to v tom význame, že špeciálne ustanovenie má prednosť pred ustanovením všeobecným. V podmienkach trestného práva to znamená, že v prípade trestných činov, ktoré chránia ten istý

individuálny objekt (chránený záujem) sa uplatní to ustanovenie (teda ustanovenie špeciálne), ktoré chráni individuálny objekt osobitne, napríklad s ohľadom na druh alebo spôsob útoku.

Ďalším z dôvodov zdanlivého súbehu je faktická konzumpcia, v rámci ktorej je jednočinný súbeh vylúčený preto, že chránený záujem, ktorý bol ohrozený alebo porušený je vo vzťahu k závažnejšej trestnej činnosti (t. j. trestnej činnosti hlavnej) len jej bezvýznamným prostriedkom, resp. jej podradným vedľajším produktom. Tým pádom podstatne závažnejší trestný čin konzumuje (pohlucuje) menej závažný trestný čin. Z uvedeného vyplýva, že posúdenie stavu faktickej konzumpcie sa odvíja od konkrétneho prípadu, kreuje sa v procese individualizácie, a teda neodvíja sa od generálneho vzťahu príslušných trestných činov. V danom prípade rozsah ujmy na zdraví dosahoval stupeň ublíženia na zdraví, preto tento následok nie je ani vo vzťahu k zločinu znásilnenia zanedbateľný a bezvýznamný, a preto ani nemožno hovoriť o faktickej konzumpcii.

Jednočinný súbeh s trestnými činmi, ktoré sú v znásilnení obsiahnuté, nie je možný, a preto je takýto súbeh vylúčený s trestným činom ublíženia na zdraví podľa § 155 Tr. zákona a § 157 Tr. zákona a trestným činom obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 Tr. zákona a trestným činom vydierania podľa § 189 Tr. zákona. Spôsobením ťažkej ujmy totiž dôjde k naplneniu kvalifikovanej skutkovej podstaty zločinu znásilnenia, preto je ich jednočinný súbeh vylúčený, nakoľko tento ťažší následok je v zmysle § 199 ods. 4 Tr. zákona možné zaviniť aj z nedbanlivosti (s poukazom na § 18 písm. a) Tr. zákona), čo by vylučovalo súbeh s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 Tr. zákona a v prípade úmyselného zavinenia zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 Tr. zákona.

Súbeh zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona, ktorého základným následkom je porušenie ľudskej dôstojnosti za použitia násilia ešte súčasne neznamena, že pri použití násilia dôjde aj k ublíženiu na zdraví poškodenej ženy v zmysle naplnenia znakov skutkovej podstaty ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zákona. Ak teda zároveň konaním páchatel'a je porušený aj druhový objekt, a to zdravie človeka, pri naplnení základnej skutkovej podstaty zločinu znásilnenia jednočinný súbeh s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zákona, teda úmyselné ublíženie na zdraví možné je, nakoľko tento súbeh je vylúčený len s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 Tr. zákona a v prípade úmyselného zavinenia zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 Tr. zákona.

Pri pokuse trestného činu ide o také vývinové štádium trestného činu, ktoré predstavuje také konanie, ktorého sa páchatel' dopustil v úmysle spáchať trestný čin, a zároveň bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu, ak nedošlo k dokonaniu trestného činu.

Pokus musí bezprostredne smerovať k dokonaniu trestného činu, na rozdiel od dokonaného trestného činu však absentuje následok tohto trestného činu. Páchatel' síce vykonal celé konanie, ktoré je obligatónym znakom objektívnej stránky danej skutkovej podstaty trestného činu, neprišlo však k následku daného trestného činu.

Aj keď páchatel' ešte neuskutočnil celé svoje konanie, ktoré je potrebné na dokonanie trestného činu, teda na spôsobenie následku, je pritom irelevantné, či v ukončení pokusu je páchatel'ovi zabránené poškodeným, inými osobami, alebo sa tak rozhodne sám, pokiaľ nejde o zánik trestnosti podľa § 14 ods. 3 Tr. zákona.

Pokus trestného činu je trestný podľa trestnej sadzby ustanovenej na dokonaný trestný čin.

Krajský súd v názorovej zhode s okresným súdom konštatuje, že predovšetkým podrobná výpoveď svedkyne C. A. priamo usvedčuje obžalovaného zo žalovaných trestných činov, pričom táto je podporená aj ďalšími dôkazmi a to výpoveďou svedkov C. B. a G. J., ako aj závermi znaleckých posudkov a podporne aj kamerovými záznamami zachytávajúcimi čas bezprostredne pred skutkom. So záverom okresného súdu sa stotožnil aj krajský súd a o tvrdeniach poškodenej nemá žiadne pochybnosti, nakoľko jej tvrdenia sú podporované aj ďalšími dôkazmi, a to hlavne výpoveďou priameho svedka C. B..

Poškodená jasne popísala, že ju obžalovaný sotil na betónový chodník, pričom sa snažila zodvihnúť, na to sa vyzliekol po kolená a sotil ju na zem druhýkrát, ležala na pravom boku a on ju doslova prisadol nahý, nakoľko si stiahol nohavice aj spodné prádlo a nemohla sa pohnúť. Poškodená taktiež popísala, že jej obžalovaný roztrhal šaty vo výstrihu, dvíhal šaty až ku pásu a chcel jej stiahnuť pančuchy, driapal

ich, až je ních stopa po jeho ruke. Kričala o pomoc a snažila sa ho odtiahnuť, ale nepodarilo sa jej to, nakoľko jednu ruku mala obmedzenú, pretože ležala na boku. Podľa poškodenej ju chcel obžalovaný znásilniť a nielen jej ublížiť na zdraví.

Je zrejmé, že v posudzovanom prípade stoja proti sebe dve tvrdenia o úmysle obžalovaného spáchať zločin znásilnenia, avšak aj krajský súd v zhode s okresným súdom konštatuje, že tvrdenia poškodenej sú podporené jednak výpoveďou svedka C. B., ktorý jednoznačne popísal, ako po volaní o pomoc poškodenu po príchode na miesto, videl obžalovaného, ktorý mal obnažený úd, ktorý si v tom čase skryl do nohavíc. Na podklade výpovedí obžalovaného a poškodenej existujú iba dve verzie ohľadne priebehu skutku a úmyslu obžalovaného. Znalecké posúdenie poranenia, psychologického vyšetrenia poškodenej a dôkazy, z ktorých vychádzal okresný súd, svedčia v prospech verzie poškodenej.

Ustálený skutkový stav obžalovaný namietal, hoci v podstate priznal, že napadol poškodenú a priznal, že ju nasledoval až do areálu školy, ale tvrdil, že to bolo z dôvodu, že chcel vedieť, kde je nemocnica a poprel, aby chcel poškodenú znásilniť.

Obžalovaný spochybňuje výpoveď poškodenej a svedka C. B. a tvrdí, že tento klame, nakoľko on nemal odhalený úd. Tvrdeniam poškodenej zodpovedá aj výpoveď ďalšieho svedka G. J., ktorý počul nejaký hluk, tak zbehol dolu a videl zápasenie svedka C. B. s obžalovaným. Svedok taktiež potvrdil, že na poškodenej videl roztrhnuté šaty na prsiach a vyhrnuté šaty na hornú časť, ako končí stehno a stála vedľa meravo s nepríčetným pohľadom. Uvedené správanie poškodenej napovedá o stresovej situácii, čo potvrdilo aj znalecké skúmanie znalkyňou z odboru psychológie A. K. L., ktorá potvrdila po vyšetrení poškodenej, že táto prežívala počas dňa strach, uisťovala sa o svojom bezpečí a v kontakte s ľuďmi bola podozrievavá, viac utiahnutá a bojzlivá, pričom toto jej prežívanie si vyžiadalo aj práceneschopnosť a odbornú lekársku pomoc. Takéto negatívne emócie pred skutkom poškodená neprežívala, preto aj znalkyňa uviedla, že pre opísanú symptomatiku nie je iné psychologicky zrozumiteľné vysvetlenie než, to že ide o následok konania páchatela. Závery znaleckého dokazovania aj ohľadne vierohodnosti výpovede poškodenej podporujú tvrdenia poškodenej, nakoľko je opis skutku poškodenu kontextovo ukotvený, logický a detailný, emocionálne prežívaný v súlade s obsahom a aj špecifickú vierohodnosť poškodenej smerom k vyšetrovanej veci hodnotí znalkyňa ako zachovalú.

Z procesu dokazovania taktiež vyplynulo, že poškodená pri skutku utrpela aj zranenia, ktoré boli objektivizované znaleckým skúmaním, znalcom z odboru zdravotníctva, odvetvie súdne lekárstvo C. J., a to pomliaždenie záhlavnej oblasti hlavy, pomliaždenie a kožné odreniny oboch lakťov, pomliaždenie a kožnú odreninu ľavého kolena, pričom aj krajský súd sa stotožňuje so záverom okresného súdu, že tieto zranenia spôsobil poškodenej obžalovaný, nakoľko tento záver podporujú aj vyššie uvedené výsledky znaleckého dokazovania, keďže zranenia poškodenej podľa znalca sa stali s najväčšou pravdepodobnosťou pri páde poškodenej na zem, po posotení druhou osobou.

Nemenej významné pre rozhodnutie boli aj závery znaleckého skúmania z vyšetrenia duševného stavu obžalovaného, u ktorého nebola zistená duševná choroba, ani poruchou v zmysle psychózy, či deviacia v pravom slova zmysle. Podstatné je aj zistenie, že nižší kognitívny status na úrovni ľahkej mentálnej retardácie obžalovaného nemal významný vplyv na ovládacie a rozpoznávacie schopnosti, nakoľko tieto boli znížené mierne, avšak nejednalo sa o zásadné, významné, ani podstatné zníženie.

Podstatná časť odvolacích námietok obžalovaného sa týkala formulácie skutkovej vety, ktorá podľa obžalovaného je opisom časti výpovede poškodenej a nie konania obžalovaného, nezodpovedá vykonanému dokazovaniu a zo skutkovej vety nie je zrejmé, z akého dôvodu mal obžalovaný nasledovať poškodenú. Taktiež nie je zrejme podľa obžalovaného, v akej polohe ležala poškodená potom, čo ju obžalovaný opätovne zvalil na zem a až slovné vyjadrenie, že „zabránil mu v dokonaní skutku, teda k pohlavnému styku nedošlo“, teda až uvedené konanie školníka poukazuje na skutočnosť, že konanie obžalovaného malo smerovať k znásilneniu.

Krajský súd v odpovedi na uvedené námietky obžalovaného považuje za dôležité uviesť, že je potrebné rozlišovať pojmy „skutok“ a „popis skutku“. Skutok je to, čo sa vo vonkajšom svete objektívne stalo a naproti tomu popis skutku je slovnou formuláciou, v ktorej sa odráža skutok vo vyjadrovaných prejavoch ľudskej komunikácie. Pre rozhodnutie je dôležitý samotný skutok a nie jeho popis, pretože trestné

stíhanie je vedené pre skutok a nie pre popis skutku (Rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 8 Tdo 179/2010).

Dôležité je, aby popis skutku zahŕňal tie znaky, ktoré dostatočným spôsobom konkretizujú skutok (presné označenie osoby obžalovaného, miesto, čas, kedy ku skutku došlo, spôsob vykonania skutku, ktorý charakterizuje páchatela a jeho zavinenie a následok, prípadne aj ďalšie okolnosti, ktoré ho charakterizujú).

Z tohoto pohľadu krajský súd konštatuje, že konanie obžalovaného popísané vo výroku o vine obžalovaného spočívajúce v prenasledovaní poškodenej, jej opakovanom sotení na zem, kde ležala na boku a obžalovaný si stiahol nohavice až po kolená, a zostal nahý, roztrhol poškodenej šaty, vyhrnul poškodenej spodnú časť šiat do oblasti pásu, snažil sa jej stiahnuť pančuchy, pričom poškodená sa ho snažila rukami odtlačiť a kričala o pomoc a v dokonaní skutku mu zabránil školník, teda k pohlavnému styku nedošlo jednoznačne a bez pochybností opisuje konanie obžalovaného, ktoré bezprostredne smerovalo k dokonaniu zločinu znásilnenia. Obžalovaný voči poškodenej prejavil násilie tým, že ju opakovane zvalil na zem, prisadol ju, roztrhol jej šaty a neakceptoval volanie poškodenej o pomoc a odtlačenie rukami, teda z tohto konania obžalovaného je zrejme že použil voči poškodenej násilie. Ďalšie konanie obžalovaného, kedy si stiahol nohavice až po kolená a bol nahý, pričom poškodená jasne popísala, že videla jeho penis, tak ako aj svedok C. B. v kontexte konania obžalovaného, kedy vyhrnul poškodenej šaty až ku pásu jednoznačne využitím fyzického násilia jeho kroky smerovali k tomu, aby dosiahol pohlavný styk s poškodenou a sexuálnemu motívu jeho konania (obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 7 Tdo 1436/2017). Pre tento záver mal okresný súd dostatočné podklady. Obžalovaný pri svojom konaní absolútne nereagoval na vážne prejavovaný odpor poškodenej a iba z dôvodu zainteresovania svedka C. B. k dokonaniu zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona nedošlo.

Podľa názoru krajského súdu nemôže byť najmenších pochybností o tom, že konanie obžalovaného má znaky násilia, ktoré smerovalo ku dokonaniu zločinu znásilnenia. Pri zrekapitulovaní, toto násilie konkrétne spočívalo v tom, že obžalovaný chytil poškodenú, opakovane zvalil na zem, kde ležala na boku, taktiež si na ňu sadol zjavne aby jej zabránil vstať a stiahol si nohavice, aby sa obnažil a poškodenej vyhrnul šaty. Nemožno v tejto súvislosti prehliadnuť skutočnosť, že poškodená sa snažila obžalovaného odtlačiť, čo sa jej nepodarilo, ale zároveň prejavovala svoj odpor aj verbálne krikom o pomoc. Je preto zrejme, že jej odpor, aj keď nedosahoval intenzity, ktorou by obžalovaného odtlačila, bol mienený vážne a obžalovanému musela byť zjavná nevôľa poškodenej s jeho konaním. Na násilné konanie obžalovaného taktiež poukazuje aj výpoveď svedka C. B., ktorý obžalovaného odtiahol od poškodenej, ale nebol schopný sám ho spacifikovať a potreboval na pomoc ešte svedka G. J.. Násilie prejavované zo strany obžalovaného teda spočívalo vo vyvinutí fyzickej sily voči poškodenej, nakoľko sa táto slovne aj fyzicky bránila, keďže sa ho snažila odtlačiť, a teda jej odpor bol pre obžalovaného dostatočne zrejmy. Takto prejavovaný násilím voči poškodenej sa obžalovaný snažil donútiť poškodenú k pohlavnému styku, ktorému zabránil svedok C. B.. Poškodená tak bola v priamej pôsobnosti fyzickej sily obžalovaného.

Výsledkom použitia násilia malo byť donútenie poškodenej k pohlavnému styku. V tomto smere obžalovaný používal fyzickú silu, aby účinkovala na telo poškodenej, a to proti jej vážne mienenej vôli. Obžalovaný použil jednak aktívne fyzické pôsobenie, nakoľko poškodenú chytil a sotil, ale aj aj pasívneho fyzického pôsobenia, nakoľko poškodenú držal aj tak, že si na ňu doslova obnažený sadol. Pre naplnenia objektívneho znaku skutkovej podstaty je pritom irelevantné, či fyzickým násilím proti telesnej integrite inej osoby je tejto osobe spôsobená ujma na zdraví, alebo nie, pričom v danom prípade zároveň došlo aj k ujme poškodenej na zdraví.

Ďalšia námietka sa týka nedostatku subjektívnej stránky trestného činu, a to konkrétne, či úmysel obžalovaného smeroval k znásilneniu, alebo či je potrebné uvažovať o vydieraní, obmedzovaní osobnej slobody, výtržnosti, či ublížení na zdraví. Taktiež nie je zo skutkovej vety, podľa obžalovaného, zistiteľná subjektívna stránka konania, ktorá viedla k znásilneniu a ublíženiu na zdraví.

Obligatórnym znakom subjektívnej stránky trestného činu je zavinenie, ktoré vyjadruje vnútorný psychický vzťah páchatela k podstatným náležitostiam trestného činu, resp. vnútorný psychický vzťah páchatela k porušeniu alebo ohrozeniu záujmu chráneného Trestným zákonom. Zavinenie je vybudované na vedomostnej a vôľovej zložke. Vedomostná (intelektuálna, rozumová, resp. predstavová)

zložka spočíva v páchatel'ovom vnímaní predmetov a javov jeho zmyslovými orgánmi a v jeho predstavách o týchto predmetoch a javoch. Vôľová zložka zahŕňa chcenie alebo uzrozenie, t. j. rozhodnutie konať určitým spôsobom so znalosťou podstaty veci a aktívny kladný vzťah k zamýšľaným či uvažovaným skutočnostiam na podklade znalosti rozhodných okolností.

Podľa § 15 ods. 1 Tr. zákona trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel' chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom alebo vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozený.

Okresný súd sa v napadnutom rozsudku zrozumiteľne a logicky vysporiadal aj so subjektívnou stránkou zločinu znásilnenia, napriek tomu však krajský súd v kontexte odvolacích námietok zdôrazňuje, že o použití násilia obžalovaným voči poškodenej niet pochyb. Výsledkom použitého násilia je i situácia, keď poškodená po napadnutí, bola sotená na zem, odkiaľ sa chcela postaviť, ale nemohla a obžalovaný ju prisadol, pričom ona sa ho snažila odtlačiť, ako taktiež tvrdila, že od pol pása mala nohy ako vo zveráku, pretože na nej obžalovaný sedel, a teda svoj prejav nesúhlasu vyjadrila jednak fyzicky, ale aj slovnou volaním o pomoc, a tak ako uviedla, pozerala do okien a hľadala pomoc, čo odôvodňuje jej zrejmú beznádejnosť a odôvodňuje strach o svoj život alebo zdravie. V tomto prípade odpor poškodenej proti konaniu obžalovaného spočíval jednak v jej pokuse ho odtlačiť, čo sa jej zjavne aj z dôvodu zakliesnených nôh prisadnutých obžalovaným nepodarilo a zjavne mal silovú prevahu, keďže ani svedok – školník sám nevedel spacifikovať obžalovaného. Nesúhlas s konaním obžalovaného vyjadrila poškodená aj volaním o pomoc, preto neobstojí námietka obžalovaného o chýbajúcej subjektívnej stránke spáchať zločin znásilnenia, keďže obžalovaný si stiahol nohavice, obnažil sa, vytiahol poškodenej šaty až k pásu a táto sa ho snažila odtlačiť, keď na nej sedel a chcel jej dať dole aj pančuchy a nebral do úvahy ani jej volanie o pomoc, preto jednoznačne z tohto konania potom vyplýva úmysel obžalovaného, že aj napriek prejavenej odporu poškodenej, chcel s ňou vykonať pohlavný styk, pričom v konaní mu zabránil až svedok C. B., ktorý ho od poškodenej odtiahol. Zároveň jeho konanie, kedy neváhal poškodenú dvakrát sotiť na asfaltový povrch, jednoznačne poukazuje aj na úmysel ublížiť poškodenej na zdraví, nakoľko veľmi dobre vedel, že ak poškodená na takýto povrch spadne pod vplyvom sily ktorou na ňu pôsobil, môže jej spôsobiť zranenia. V tejto súvislosti krajský súd poukazuje aj na hypotetické konštatovanie znalca, že poškodená pri údere hlavou o asfaltový chodník mohla utrieť aj zlomeninu lebečnej skloviny, s pomliaždením mozgu a vnútorným krvácaním, čo by mohlo viesť až ku smrti. Obžalovaný pôsobil voči telu poškodenej zjavnou silou, ktorou ju dokázal sotiť na zem, preto o jeho úmysle ublížiť jej na zdraví nemožno pochybovať. Práve s poukazom na uvedené konštatovanie, je potrebné námietku obžalovaného o tom, že zo skutkovej vety nie je zistiteľná subjektívna stránka konania obžalovaného, ktorá mala smerovať k znásilneniu a ublíženiu na zdraví, hodnotiť za nedôvodnú.

Taktiež nemožno prisvedčiť námietkam obžalovaného, že skutková veta nezodpovedá dokazovaniu, nakoľko okresný súd skutkovú vetu upravil tak, aby zodpovedala výsledkom vykonaného dokazovania.

Ďalej obžalovaný namieta hodnotenie výpovede poškodenej, nakoľko okresný súd podľa neho neodstraňoval rozpory vo výpovedi poškodenej z prípravného konania a na hlavnom pojednávaní a neumožnil jej, aby sa k nim vyjadrila. V súvislosti s touto námietkou obžalovaného krajský súd konštatuje, že hodnotením výpovede poškodenej a svedka B. sa okresný súd dôsledne zaoberal, nakoľko sa zaoberal aj ich výpoveďami z prípravného konania a podstatné rozpory nezistil, preto nebolo potrebné postupovať podľa § 264 Tr. poriadku. Z jazykového výkladu ustanovenia § 264 ods. 1 Tr. poriadku vyplýva, že jeho aplikácia prichádza do úvahy v prípade zistenia rozporov, teda odlišenia sa výpovede svedka od jeho predchádzajúcej výpovede v podstatných bodoch. Keďže ani krajský súd takéto rozpory vo výpovedi svedkyne a svedkov nezistil, nie je v tomto smere námietka obžalovaného právne významná. Pokiaľ obžalovaný namieta, že neboli odstraňované rozpory vo výpovedi svedkyne, kedy jej roztrhal šaty, krajský súd poukazuje na skutočnosť, že vypočúvať možno svedka len v miere nevyhnutnej pre trestné konanie, a preto pre trestné konanie v tejto veci je podstatné, že svedkyňa zhodne uviedla, že jej obžalovaný roztrhal šaty, pričom táto skutočnosť je preukázaná aj zápisnicou o prehliadke tela poškodenej. Ani krajský súd po preskúmaní spisového materiálu nezistil rozpory vo výpovedi poškodenej v podstatných bodoch, preto je táto námietka pre rozhodnutie vo veci nepodstatná. Výpoveď poškodenej aj krajský súd hodnotí ako konzistentnú a vierohodnú. Napokon krajský súd poukazuje na prítomnosť obhajcu pri výsluchu poškodenej a taktiež na oboznámenie obžalovaného s výpoveďou poškodenej, kde prostredníctvom sudcu mal

možnosť klásť poškodenej otázky alebo ju vyzvať na odstránenie rozporov. Tak obžalovaný ani obhajca na hlavnom pojednávaní túto možnosť nevyužili. Zároveň je potrebné uviesť, že výpoveď svedkyne bola zápisnične zachytená v súlade s ustanovením § 58 ods. 3 Tr. poriadku a zapísaná po diktovaní predsedom senátu, preto nebolo potrebné uviesť v zápisnici z hlavného pojednávania poznačenie dátumu a čísla listu výpovede poškodenej z prípravného konania, nakoľko skutočnosť, že výpoveď poškodenej neobsahovala podstatné rozpory vyplýva aj zo skutočnosti, že prítomné strany nenavrhovali odstraňovať rozpory vo výpovedi poškodenej prostredníctvom ustanovenia § 264 ods. 1 Tr. poriadku. Takisto je potrebné hodnotiť aj námietky obžalovaného, ktoré sa týkali výpovede svedka B., nakoľko aj ohľadne tejto výpovede obžalovaný namietal neodstraňovanie rozporov vo výpovedi, či nepoznamenanie, že vypovedá zhodne ako v prípravnom konaní, pričom je podľa neho dôležité vysvetlenie rozporov vo výpovedi svedka. Ani vo výpovedi tohto svedka neboli zaznamenané podstatné rozpory, preto je táto námietka obžalovaného nepodstatná, svedok v podstate zhodne vypovedal o tom, čo videl, v akom postavení bola poškodená a obžalovaný, kde mala šaty, ako aj o tom, že videl obnažený úd obžalovaného. Tieto okolnosti považuje aj krajský súd za zásadné a v týchto neboli zaznamenané podstatné rozpory, na ktoré by bolo potrebné svedka vyzvať na vyjadrenie k nim.

Vzhľadom na vyššie uvedené nemal odvolací súd pochybnosti o správnosti skutkových zistení, tieto zodpovedajú výsledkom vykonaného dokazovania na hlavných pojednávaniach, ako aj v prípravnom konaní. Aj podľa názoru krajského súdu bolo v konečnom dôsledku bez odôvodnených pochybností dokázané, že skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný, sa stal, má znaky žalovaných trestných činov a spáchal ho práve obžalovaný A. B.. Z hľadiska právnej kvalifikácie okresný súd skutok správne posúdil ako zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 14 Tr. poriadku v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zákona, tak ako sa už aj krajský súd zaoberal odvolacou námietkou k možnosti súbehu týchto trestných činov. Obžalovaný je plne trestne zodpovedný subjekt z hľadiska veku a pričítanosti, svojho konania sa dopustil v priamom úmysle a porušil ním objekt chránený Trestným zákonom, ktorým je v tomto prípade sloboda ženy rozhodovať o svojom sexuálnom živote, ale aj zdravie človeka. Pokiaľ okresný súd pri právnej kvalifikácii skutku vzhľadom na ukladanie trestu podľa Trestného zákona účinného od 06.08.2024 neuviedol, podľa ktorého Trestného zákona posudzuje skutok, krajský súd tento nedostatok nepovažuje za závažný, nakoľko sa skutkové podstaty a trestné sadzby sa v súvislosti s týmito trestnými činmi nemenili a následne pri ukladaní trestu už bolo skonštatované, že Trestný zákon účinný od 06.08.2024 je pre obžalovaného priaznivejší, preto je zrejmé, že skutok bol posúdený podľa Trestného zákona účinného od 06.08.2024.

Okrem výroku o vine krajský súd ako súd odvolací na podklade odvolania obžalovaného preskúmal aj výroky o treste a náhrade škody.

Pokiaľ ide o výrok o treste, krajský súd zistil, že u obžalovaného ide už o opätovné spáchanie zločinu, nakoľko bol obžalovaný už odsúdený za zločiny sexuálneho zneužívania podľa § 201 Tr. zákona, a to rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/18/2019 a rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 12T/43/2017 (ktoré odsúdenia nie sú zahladené), a preto v jeho prípade s ohľadom na priaznivejšiu úpravu Trestného zákona účinného od 06.08.2024 prichádzalo do úvahy zvýšenie dolnej hranice trestnej sadzby podľa § 38 ods. 3 Tr. zákona o 1/3 pre opätovné spáchanie zločinu. Toto pochybenie však krajský súd vzhľadom na absenciu odvolania prokurátora nemohol napraviť a posudzoval uložený trest len na základe odvolania obžalovaného. Obžalovaný A. B. bol celkovo doposiaľ trinásťkrát súdne trestaný. Okresný súd správne priznal obžalovanému priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zákona, nakoľko pred spáchaním skutku v tejto trestnej veci bol právoplatne odsúdený desaťkrát. Krajský súd sa stotožnil aj so zistením priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h) Tr. zákona, nakoľko spáchaním skutku naplnil obžalovaný skutkové podstaty dvoch trestných činov. Vzhľadom na spáchanie dvoch trestných činov okresný súd v súlade so zákonom ukladal úhrnný trest aplikovaním absorpčnej zásady podľa § 41 ods. 1 Tr. zákona, podľa ktorého potom ukladal trest podľa najprísnejšieho trestného činu, ktorým je zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona. Základná trestná sadzba zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona je päť až desať rokov.

Prvostupňový súd použijúc zásady pre ukladanie trestov vyplývajúce z ust.

§ 34 ods. 4 Tr. zákona, majúci na zreteli účel trestu vyplývajúci z ust. § 34 ods. 1 Tr. zákona, ktorým je zabezpečenie ochrany spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorenie podmienok na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život, uložil obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere šesť rokov. Trest uložený obžalovanému, zodpovedá

okolnostiam spáchaného skutku, ale aj skutočnosti, že obžalovaný spáchal predmetnú úmyselnú trestnú činnosť priamym úmyslom, preto má krajský súd v názorovej zhode s okresným súdom za to, že na obžalovaného je v tomto prípade potrebné pôsobiť uloženým trestom odňatia slobody a takto uložený trest považoval aj krajský súd za zákonný. V tomto smere je nevyhnutné poukázať na predchádzajúce odsúdenia obžalovaného, ktoré boli aj pre zločin sexuálneho zneužívania. V minulosti boli obžalovanému opakovane ukladané nepodmienečné tresty. Ani tieto početné odsúdenia nevedli u obžalovaného k zmene svojho životného štýlu. Aj keď došlo k zmene Trestného zákona s účinnosťou od 06.08.2024, ktoré mali za následok zánik trestnosti prečinov krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g) Tr. zákona, nemožno početné porušovanie zákona u obžalovaného prehliadnúť. Napokon obžalovaný sa dopustil aj viacerých prevažne majetkových priestupkov, čo taktiež napovedá o osobe obžalovaného, ktorá opakovane porušuje právne normy. Pri zohľadnení všetkých okolností predpokladaných zákonom pre ukládanie trestu, uložený trest zodpovedá zásadám ukládania trestu a považuje ho krajský súd za primeraný vzhľadom na osobu obžalovaného, jeho doterajší život a okolnosti predmetného prípadu. Krajský súd pri hodnotení uloženého trestu nezistil ani skutočnosti pre mimoriadne zníženie trestu, a to aj napriek tomu, že zločin znásilnenia bol spáchaný v štádiu pokusu, nakoľko k dokonaniu skutku obžalovaným nedošlo nie z jeho podnetu, ale z dôvodu rýchleho zásahu a pomoci svedkov.

Poškodená si uplatnila aj nárok na náhradu škody vo výške bolestného vo výške 982,- eur, náhradu za ušlú mzdu vo výške 276,- eur, za opravu hodínok sumu 33,- eur, za poškodenie oblečenia sumu vo výške 80,- eur a nemajetkovú ujmu vo výške 7.500,- eur.

Pri hodnotení zranení poškodenej je potrebné poukázať na závery znaleckého posudku MUDr. C. J., ktorého bodové ohodnotenie podľa druhu poranení bolo určené na 35 bodov. Výška náhrady je v súlade s ustanovením § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z. určená sumou 982,- eur, ktorú okresný súd správne poškodenej v súvislosti so zranením spôsobeným jej obžalovaným priznal ako náhradu škody v súlade s § 287 ods. 1 Tr. poriadku. Taktiež aj priznaná náhrada za ušlú mzdu a opravu hodínok je v súlade s predloženými dokladmi o výške ušlej mzdy a nákladov za opravu hodínok.

V trestnom konaní vzhľadom na definíciu pojmu škoda (§ 46 ods. 1 Tr. poriadku) platí povinnosť rozhodnúť o jej náhrade v odsudzujúcom rozsudku, ak bol jej nárok riadne uplatnený a vzťahuje sa na škodu majetkovú, morálnu aj inú, aj na porušenie či ohrozenie iných zákonných práv alebo slobôd poškodeného s tým, že pojem „morálna škoda“ vo vzťahu k škodlivému následku spôsobenému úmyselným násilným trestným činom treba vykladať v súlade s výkladom pojmu „nemajetková ujma“ v občianskom konaní. Je zrejmé, že trestnoprávny pojem „škoda“ je obsahovo výrazne širší a obsiahlejší ako pojem „škoda“ v práve súkromnom.

Morálnou škodou z pohľadu nášho Trestného poriadku je škoda vzniknutá porušením práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti (psychická trauma, stres, úzkosť, frustrácia) a môže sa týkať najmä trestných činov proti ľudskej dôstojnosti a trestných činov proti iným právam a slobodám (trestné činy znásilnenia, sexuálneho násillia, sexuálneho zneužívania, súložie medzi príbuznými, nebezpečného vyhrážania a ďalšie trestné činy - § 359 až § 378a Tr. zákona). Morálna škoda predstavuje škodu, ktorá vznikla poškodenej osobe spravidla zásahom do jej osobnej sféry. Vyjadruje ju psychická trauma, stres, úzkosť, frustrácia a podobne.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Predmetom ochrany podľa § 11 Občianskeho zákonníka sú také rýdzo osobné práva občana, ktoré ovplyvňujú rozvoj jeho osobnosti a sú s ním úzko spojené. Všestranný rozvoj a uplatnenie osobnosti človeka je hlavným zmyslom a cieľom tejto občianskoprávnej ochrany. Toto hľadisko je určujúce pri posudzovaní otázky, či a ktoré práva sú ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka chránené.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie. Primeranosť zadostučinenia závisí od okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej

osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá však nemôže byť svojvoľou. Zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnúť pritom na dve hľadiská, a to na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti.

Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej sa poškodená domáha v adhéznom konaní, môže súd podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznať vtedy, ak by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca, najmä ak bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti.

Podľa § 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia, trestnom čine sexuálneho zneužívania, trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestnom čine nedobrovoľného zmiznutia má obeť násillného trestného činu nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške desaťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu.

Oznámením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 72/2023 Z. z. bola na rok 2024 ustanovená suma minimálnej mzdy vo výške 750 eur za mesiac pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou, čo v kontexte ustanovenia § 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z. z. predstavuje priznanú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v peniazoch vo výške 7.500,- eur, ktorá v plnej miere zodpovedá okolnostiam prípadu, následku, ktorý trestný čin zanechal na poškodenej, ale aj okolnostiam, za ktorých ku skutku došlo. Preto pokiaľ ide o priznanú nemajetkovú ujmu v uplatnenej výške 7.500,- eur s použitím ustanovenia § 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z.z., krajský súd sa stotožnil s rozhodnutím a odôvodnením okresného súdu. Konaním obžalovaného bolo zasiahnuté do osobnostnej sféry poškodenej, ktorú poškodená negatívne prežíva, nakoľko sa u nej rozvinuli pocity bezmocnosti a úzkosti, ľútosti aj zlosti a pocity krivdy. Poškodená prežívala nechcené vpády neželaných spomienok na skutok, rozvinuli sa u nej poruchy spánku a desivé sny. Počas dňa prežívala strach, uisťovala sa o svojom bezpečí a v kontakte s ľuďmi bola podozrievavá, viac utiahnutá a bojazlivá. Tento stav poškodenej si vyžiadala aj odbornú lekársku pomoc, t. č. neurologickú, preto aj krajský súd zastáva názor o potrebe priznania primeraného finančného zadosťučinenia.

Za správny hodnotí krajský súd aj výrok o odkaze poškodenej so zvyškom nároku na náhradu škody na civilný proces, nakoľko nebola presne preukázaná hodnota poškodenia oblečenia.

So zreteľom na uvedené zistenia a z nich plynúce úvahy krajský súd nezistil dôvody pre zmenu napadnutého rozsudku v prospech obžalovaného, preto jeho odvolanie posúdil ako nedôvodné a ako také ho postupom podľa § 319 Tr. poriadku jednomyseľne zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.